

Bröderna från Luo He

En berättelse om två pojkar som förväxlas som nyfödda. Vem är jag? Var hör jag hemma? - är frågor som filmen ställer förutom att ge inblick i ett främmande land.

Åldersrekommendation:

Mellanstadiet

En filmhandledning av
Niklas Dahlström

Keke och Jiangjiang för en gemensam kamp mot oförstående föräldrar.

Filmen är ett klassiskt förväxlingsdrama. I jämförelse med Mark Twains "En droppe negerblod" finns i *Bröderna från Luo He* ett större socialt patos. Det är känslan av att inte veta var man hör hemma, ångesten över att bli övergiven och maktlösheten inför ett olösligt problem som drabbar åskådaren i *Bröderna från Luo He*. Men filmen visar också på en möjlig lösning i styrkan att våga bryta mot traditioner och konventioner.

Handlingen

Familjerna Wei och Jin bor i en liten stad någonstans i Kina. Lärare Wei, som är pianolärare, bor med sin mor och sonen Keke i själva staden. Lärare Wei är intellektuell, fattig och har sviktande hälsa. Lärare Weis hustru dog när sonen föddes.

Familjen Jin bor på en liten ö utanför staden. Familjen består av far, som är fiskare, mor och sonen Jiangjiang. Familjen Jin har det gott ställt och fadern är framgångsrik.

De båda barnen Keke och Jiangjiang är bägge nio år och bästa vänner. Jiangjiang, fiskarsonen, är duktig på klockspel och vill gärna ta pianolektioner hos lärare Wei. Lärare Weis mor tycker sig i Jiangjiang känna igen sin döda svärdotter. Hon börjar ifrågasätta om hennes barnbarn Keke verkligen är hennes biologiska barnbarn. Kanske

har det skett en förväxling av barnen vid födseln.

Modern förklarar för sin son, lärare Wei, vikten av att släkten måste leva vidare genom den rätte, och ende sonen - Jiangjiang. De båda familjerna träffas och de beslutar att blodprov skall tas för att få klarhet. Misstankarna besannas; barnen har blivit förväxlade på sjukhuset vid födseln.

De vuxna i de båda familjerna börjar genast planera för ett byte av barn. Misstaget måste rättas till. De vill ha tillbaka "sitt" barn. För Keke och Jiangjiang är bytet inte lika självklart. De vill absolut inte byta. Barnen lägger upp strategier för att få stanna hos de familjer de känner som sina, medan föräldrarna försöker övertala barnen att acceptera ett beslut som de redan fattat.

Det blir som de vuxna vill och barnen byter familjer. Snart uppstår emellertid problem. Först för den mer upproriske Jiangjiang och sedan för den mer pragmatiske Keke. Jiangjiang gör ett desperat försök att rymma hem till sin gamla familj. Rymningen slutar i besvikelse när han ser fiskare Jin och Keke leka tillsammans under skrik och skratt.

Jiangjiang sänds tillbaka följande dag, men inte långt därefter insjuk-

nar Keke på ett märkligt och obergripligt sätt. Han ligger svårt sjuk utan att vilja tala. Fiskare Jin försöker blidka vattendemonen genom religiösa riter, men inget tycks hjälpa. Lärare Wei får kännedom om Kekes sjukdom och kommer med medicin, något som fiskaren Jin inte vill veta av. Slutligen får Wei ändå träffa Keke. De börjar samtala och lärare Wei föreslår Keke att de skall åka till Shanghai för att göra ett nytt blodprov. Detta skall kanske visa att alltihop varit ett misstag. Keke blir frisk i samma stund och han är beredd att resa omedelbart.

I Shanghai bekräftar en läkare som de träffar att misstag mycket väl kan inträffa vid blodprov. Nytt prov tas och resultatet skall komma en vecka senare. Under väntan på det slutgiltiga beskedet föreslår lärare Wei att barnen temporärt skall flytta tillbaka till de familjer de känner sig hemma hos. Pojkarna flyttar tillbaka och allt återgår till det invanda - åtminstone på ytan.

Lyckan blir kortvarig. Beskedet från Shanghai bekräftar att barnen blivit förväxlade. Återigen skall pojkarna byta hem och flytta till sina biologiska föräldrar. Detta byte äger rum vid en liten gångbro i något som kan liknas vid en utväxling av

fångar. I hållande regn står familjerna på var sin sida och låter sina söner passera över bron. Några lakoniska farväl yttras innan den lilla båten skall föra familjen Jin och Keke tillbaka till ön. De står länge i ösregnet och tittar på varandra innan Jiangjiang slutligen rusar gråtande mot båten. Lärare Weis mor försöker hindra Jiangjiang, men lärare Wei stoppar henne: "Det blir inget byte" slår han fast.

Kina - "Den lilla prinsen"

Kina är världens folkrikaste stat. Vid folkrepublikens fjärde folkräkning 1990 hade antalet invånare vuxit till över 1,13 miljarder människor. Kinas befolkning ökar med över en miljon människor i månaden! I sina försök att hejda ökningstakten genomförde man 1979 ett barnsdekretet, vilket innebär att varje par som skaffar fler än ett barn riskerar att mista samhällsliga förmåner. Detta gäller framför allt städerna, där en fjärdedel av Kinas befolkning bor. På landsbygden, där samhällets kontroll är mindre kraftfull, tolereras numera fler barn. Traditionen att bilda familj och skaffa barn är djupt rotad i Kina. Därtill kommer traditionen att pojkar är mer värda än flickor. Detta resulterade i något som kom att kallas "Den lille prinsen", bortskämda barn som fick allt de pekade på. Både Keke och Jiangjiang är pojkar och enda barnet i respektive familj, och resultat av en föga smickrande familjepolitik. En politik som innehållit både tvångsteriliseringar och tvångsaborter.

* Hur väljer man att berätta detta i filmen?

* Finns det något av "Den lille prinsen" i pojkarna, eller i synen på dem?

Barnens roll

Den situation pojkarna Keke och Jiangjiang hamnar i är i många avseenden lik den som skilsmässobarn kan hamna i; de får en ny familj mot sin egen vilja. I filmen är de dessutom helt ensamma, utan stöd från någon familjemedlem. Det är så raffinerat gjort att det är de biologiska föräldrarna som får ta på sig rollen som styvföräldrar.

* Hur hanterar barnen sin situation?

Jiangjiang vägrar att kalla lärare Wei "pappa" och han avskyr att hela tiden bli jämförd med Keke. Han vill

inte bli en ny Keke. Han vill bli älskad för den han är och uppmuntrad för det han har - sin musikbegåvning.

Keke däremot försöker samarbeta och visa lojalitet. Han gör vad han blir tillsagd att göra, kallar sina föräldrar "mamma" och "pappa" och anpassar sig till de nya förutsättningarna. Men innerst inne är det lärare Wei han älskar och i smyg samlar han växter som lärare Wei använder som medicin och skickar till sin tidigare far. De två pojkarna väljer olika vägar att hantera situationen, men när dagen är slut kryper båda gråtande ner i sina sängar.

* Kunde de ha hanterat sin situation annorlunda?

Identitet - arv och miljö

Svaret på den tidigare frågan ligger säkert utanför barnen själva. Det är de vuxna som avgör vilket utrymme barnen skall få. Men egentligen ser de inte barnens behov. De ser bara sina egna. Man kan se filmen som ett samtal om arv och miljö. När man ser vilka roller barnen respektive föräldrarna väljer att ta blir svaret på frågan: "Vem är jag?" entydigt. Praktiskt/känslomässigt är "jag" en produkt av miljön. Teoretiskt/intellektuellt är "jag" en produkt av arvet. Barnen står för det tidigare, föräldrarna för det senare, även om föräldrarna sedan väljer att byta åsikt.

* Vilket väger tyngst - arv eller miljö?

Fu - lycka

I dörröppningen hos familjen Wei hänger en rödmålad träplatta med ett kinesiskt skrivtecken på. I plattan är också tre små klockor fastsatta och dessa plingar nästan ohörbart i den lätta brisen. Träplattan med symbolen återkommer gång på gång, nämligen när familjernas framtid planeras. Ett planerande som inger föräldrarna hopp, men som raserar barnens trygghet, vilket framkallar sorg och aggressivitet.

Symbolen på träplattan är fu-tecknet och symboliserar lycka. Regissören Su Zhou guidar oss fram till att ställa frågan beträffande bytet av barn: Vad är lycka? och i så fall: för vem, och till vilket pris?

Religion

Kinesisk tro domineras av vishetslä-

rorna konfucianism och daoism (taoism) samt i någon mån buddism och kristendom. Det är inte ovanligt att en person kan utöva alla tre religionerna konfucianism, daoism och buddism. Detta gör också fiskare Jin. Då Keke ligger sjuk låter han några män tända levande ljus runt daoismens yin och yang-symbol, allt för att blidka vattendemonen. Något senare ber hans fru till Buddha för att önska sonen välgång. Mot denna religiösa föreställning står lärare Weis kunskap. Han vet att Keke inte blir frisk av rituella danser. Han försöker i stället ge Keke medicin, något som fiskare Jin kraftigt motsätter sig. Men både han och daoismen får ge sig till förmån för naturvetenskapen. Detta skulle kunna leda till slutsatsen att filmen är starkt religionskritisk. Ändå vilar hela filmen på centrala konfucianska tankar: fadern skall visa kärlek - sonen värda honom, de äldre skall visa välvilja - de yngre vördnad, mannen skall vara rättvis - kvinnan lydig och vännen skall vara trofast - trofastheten skall ges tillbaka. När Konfucius tankar efterlevs; kärleken, välviljan och rättvisan hos de vuxna och trofastheten hos barnen kan problemet ges en lösning. De olika religionerna kompletterar varandra på ett naturligt sätt i Kina. Ekumeniska tankar hos de troende i Sverige är inte alls lika självklara.

Faktaundersökning: Mats Engberg, Institutionen för Orientaliska språk.

PRODUKTIONSUPPGIFTER:

Kina 1993

Originaltitel: Lou He Zhen De Xiong Di

Manus: Huang Yazhou, Su Zhou

Regi: Su Zhou

Foto: Luo Ling

Musik: Lin Weiguang

I ROLLERNA:

Xin Hang, Yang Ning, Li Bing mfl

TEKNISKA UPPGIFTER:

Speltid: 90 min

Format: Vidfilm 1:1,66

Censur: Från 7 år

Svensk premiär: 25.12.95

DISTRIBUTION:

Folkets Bio, Box 2068, 103 12 Stockholm

Tel 08-402 08 23, fax 08-402 08 27